

**EESTI AUDIOVISUAALAUTORITE LIIDU
2023 AASTA LÄBIPAISTVUSARUANNE**

SISSEJUHATUS

Käesolev Eesti Audiovisuaalautorite Liidu (edaspidi EAAL) läbipaistvusaruanne on koostatud perioodi 01. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023 kohta.

EAAL läbipaistvusaruande koostamisel on lähtunud autoriõiguse seaduse (edaspidi AutÕS) §79/16 sätetest ja justiitsministri 21.06.2016 määrusest nr 15 „Kollektiivse esindamise organisatsiooni läbipaistvusaruandes esitav teave“. Läbipaistvusaruanne on koostatud olemasoleva teabe ja finantsandmete põhjal sellise detailsusega, mis tagaks selle vastavuse parimal võimalikul viisil läbipaistvusaruande osas kehtestatud tingimustele.

EAAL õiguslik ja juhtimisstruktuuri üldine kirjeldus

EAAL on mittetulundusühing, mille asutamise, tegevuse ja lõpetamise suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute seadust autoriõiguse seadusest tulenevate erisustega. EAAL asutati 02.07.1999.

Eesti Audiovisuaalautorite Liit (EAAL) on audiovisuaalsete teoste autorite ja nende pärijate varaliste õiguste kollektiivse esindamise organisatsioon.

EAALi eesmärkideks on audiovisuaalsete teoste autorite (edaspidi autorid) autoriõiguste ühine teostamine ja kaitse ning autoritasude kogumine ja väljamaksmine kooskõlas autoriõiguse seaduse ja EAAL põhikirjaga; autorite kaabelvivõrgu vahendusel taas-ülekanndmise õiguse teostamine; oma liikmete muude autoriõiguse seadusest tulenevate õiguste teostamine ning kaitse.

EAALi suurim koostööpartner on Eesti Autorite Ühing (edaspidi EAÜ), kes 2003. aastal sõlmitud koostöölepingu alusel esindab EAAL-i järgmistes toimingutes - peab arvestust audiovisuaalteoste kasutamise üle, sõlmib lepinguid teoste kasutajatega (näiteks telekanalid ja voogedastusplatvormid), esitab kasutajatele neilt laekunud programmiarundluse alusel arveid ning maksab välja Jaotusfondi kogutud autoritasud EAAL-i liikmetele vastavalt EAAL-i üldkogul otsustatud jaotuspõhimõtetele. Nende tegevuste eest saab EAÜ lepingujärgset vahendustasu ning Jaotusfond moodustub kõigist AV-teoste kasutamise eest kogutud honoraridest, millest on maha arvatud vahendustasu ning riiklikud maksud. Lisaks on EAÜ ülesanne hallata EAAL-i liikmetest autorite ja nende teoste andmebaasi.

EAAL-i liikmeteks on füüsilised isikud, kes on juhatuse otsusega liidu liikmeks vastu võetud. Audiovisuaalse teose autorid ja nende õigusjärglased võivad oma õigusi teostada ka liiduga sõlmitud lepingu (kliendilepingu) alusel, olemata liidu liikmeks. Audiovisuaalse teose autorid on liikmed seni, kuni pärijad ei ole EAALile esitanud pärimisdokumente. Kui surnud liikme pärijaga sõlmitakse kliendileping, muutub

surnud autori staatus liikmest kliendiks. Seisuga 31.12.2023 oli EAALil 427 liiget ja 141 klienti.

EAAL on volitanud EAÜ-d sõlmima koostöölepinguid ka teiste riikide audiovisuaalautoreid esindavate organisatsioonidega. Ülevaate välisühingutest, kellega on sõlmitud lepingud, leiab siit: <https://www.eau.org/see-on-eau/esindatud-valisuhingud/audiovisuaalautorite-uhingud/>

EAAL kõrgeimaks organiks on selle liikmete üldkogu, mis toimub korralisena üks kord kalendriaastas. Üldkoosolek võtab vastu otsuseid kõikides EAAL juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud juhatuse pädevusse. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus seaduses ja põhikirjas ettenähtud juhtudel ja korras. Erakorraline üldkoosolek toimub vastavalt vajadusele siis, kui EAAL huvid seda nõuavad. Läbipaistvusaruande perioodil toimus EAAL-s üks korraline üldkoosolek 20.06.2023.

EAAL täidesaatev juhtorgan on liidu juhatus, mille liikmed valib üldkogu. Juhatus viib ellu üldkogu otsuseid, esindab ja juhhib liitu ning korraldab liidu tegevust. Juhatus valib oma liikmete seast esimehe, kes juhhib ja korraldab juhatuse tööd.

Alates 29.06.2021 kuulub EAAL juhatusse 7 liiget koosseisus: Liina Trishkina-Vanhatalo (juhatuse esinaine), Mait Mäekivi, Eeva Mägi, Ülo Pikkov, Marianna Kaat, Hele-Riin Pihel ja Kaupo Kruusiauk.

Järelevalvet EAAL juhatuse tegevuse üle teostab revisjonikomisjon, mille liikmed valitakse kolmeks aastaks EAAL üldkoosoleku poolt. Revisjonikomisjoni kuulub kolm liiget koosseisus Marta Pulk, Martti Helde ning Kerdi Kuusik-Oengo.

Järgmised juhatuse ja revisjonikomisjoni valimised toimuvad 2024. aasta üldkogul.

Riiklikku järelevalvet nõuete osas, mida EAAL peab oma tegevuses järgima autoriõiguse seaduse alusel, teostab Eesti Patendiamet. Üksuseid, mida EAAL omab või kontrollib otseselt või kaudselt, täielikult või osaliselt, aruande perioodil ei olnud.

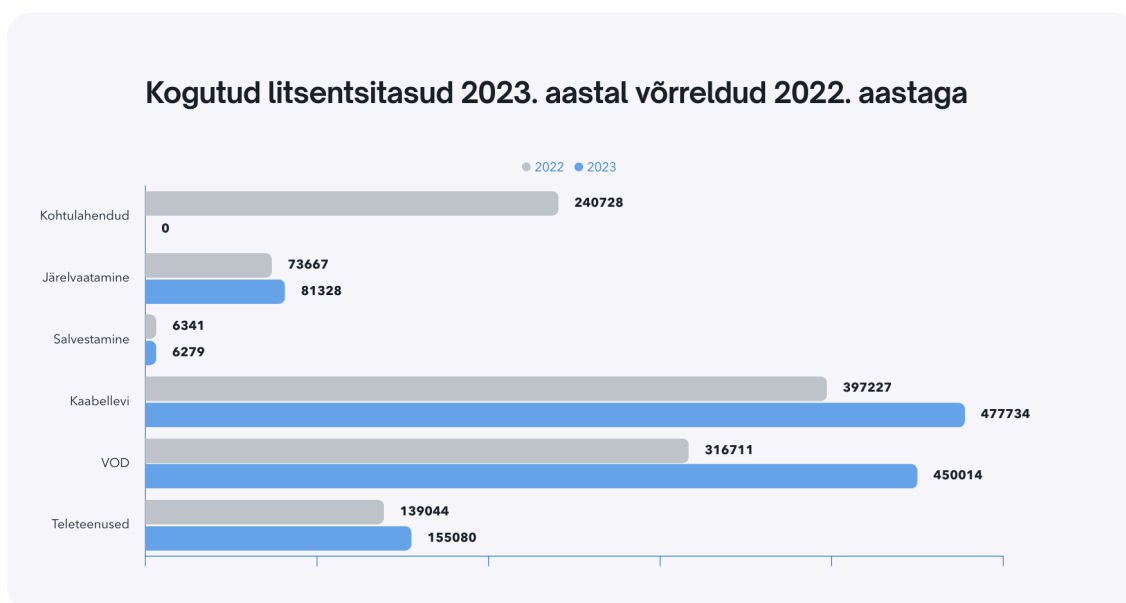
Läbipaistvusaruande perioodil ei ole EAÜ EAAL-i esindajana keeldunud sõlmimast ühtegi litsentsilepingut. Kõik kasutajad, kes on pöördunud EAÜ poole sooviga saada luba või sõlmida leping EAÜ poolt esindatud õiguste omajate audiovisuaalteoste kasutamiseks valdkonnas, mida EAÜ EAAL-i esindajana teostab ning kes on aktsepteerinud EAÜ poolt vastavas kasutusvaldkonnas või -viisi puhul rakendatavaid tasu määrasid, on EAÜ-lt vastava loa saanud.

FINANTSTEAVE

Kõik laekunud tulud

2023. aasta eest on EAÜ poolt AV-teoste kasutajatele esitatud arveid kokku 1 174 573,77 euro ulatuses, millest 905 610,61 eurot olid autoritasud, 250 463,48 eurot EAÜ vahendustasu ja käibemaks vahendustasult summas 18 499,68 eurot. 2024. aasta maikuuks on kõik arved laekunud. Võrdlusena oli eelmisel aastal esitatud arvete summaks 1 087 318,67 eurot. Kasv käesoleval aruandeaastal aastal tulenes peamiselt uute teenusepakujate litsentseerimise (Viaplay Group Sweden AB, Home3 ja Go3) ning teoste kasutajate müügitulu suurenemise arvelt.

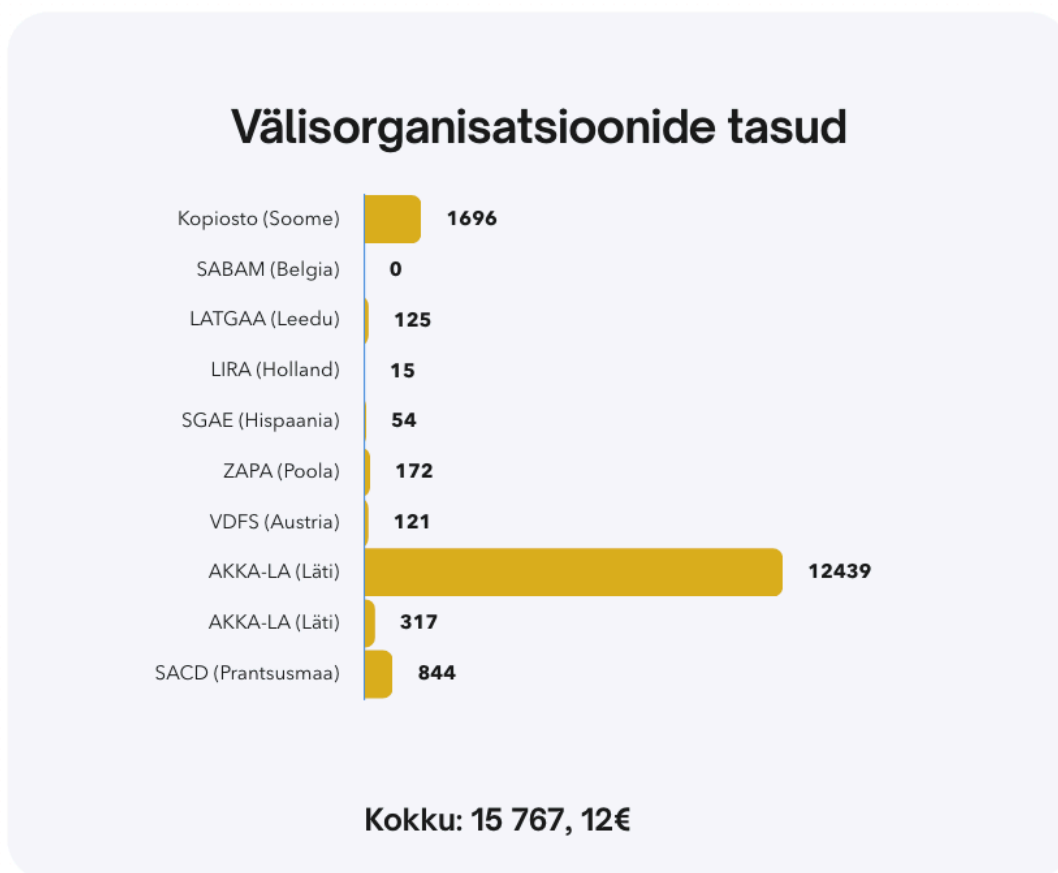
Täpne info AV-teoste litsentseerimise tariifide kohta on leitav EAÜ kodulehelt: <https://eau.org/teose-kasutajale/audiovisuaalteoste-load/>

Laekumised välisriikidest

Laekumiste kogusummas 15 767,12 eurot ehk 2,5% moodustasid välisriikidest kogutud litsentsitasud. Märkimisväärne erinevus võrreldes 2022. aastaga, mil vastav summa oli 61 979,48 eurot, on seotud eelmisel aruandeaastal laekunud Soome ühingu Kopiosto poolt tehtud väljamaksega pikema perioodi (2000-2016) eest korraga. Alates 2023. aastast laekuvad Kopio kogutud autoritasud regulaarselt ning moodustavad seega välislaekumistest proportsionaalse osa.

Täpsem jaotus välisorganisatsioonidelt laekunud tasudest on märgitud joonisel:

Erakopeerimise hüvitis

Alates 2021. aasta II kvartalist teostatakse erakopeerimise hüvitise regulaarset seadmetepõhist kogumist. Kogutud hüvitise jaotamise kollektiivse esindamise organisatsioonide (KEOde) vahel otsustab igal aastal Justiitsministeeriumi poolt juhitud jaotuskomisjon, kuhu 2023. aastal kuulus EAALi esindajana Eeva Mägi.

2023. aastal koguti EAÜ juhtimisel KEO-de jaotusfondi 1 347 257,53 eurot erakopeerimise hüvitist, millelt on vastavalt Autoriõiguse seaduse § 27 lõige 1-le maha arvestatud projekti halduskulud ning 10% kultuuri- ja teadusprojektide toetuseid.

Autoreid esindavatele KEO-dele ehk EAÜ-le ja EAAL-ile eraldati jaotuskomisjoni otsusega kogusummast 41,82% ehk 563 433,75 eurot, millest EAAL osaks oli 209 755,84 eurot. See läheb peale EAÜ vahendustasu 10% mahaarvamist ja võimalike lisaeraldiste otsustamist EAAL üldkogul 2024, väljamaksmisele Eesti ja välisautoritele 2024.aastal.

Korraliselt kogutav erakopeerimise tasu jaguneb Eesti ja välisautorite vahel samadel alustel vastavalt sellele, kui suure protsendi moodustas vastava autori väljamakse selle aasta väljamaksete kogusummast.

Lisaks laekus GLA ehk General Licenseing Agreement'i raames **70 261,54 eurot**. Sellest summas on juba EAÜ vahendutasu maha võetud. Ning Autorihüvitisfondist **143,58 eurot**.

Jaotusfond 2024.

Jaotusfond 2024 moodustub 2023. aasta laekumistest ja 2023.aastal saldosse jäänud summade ümberjagamistest (vt. väljamaksmata tasud lk 8). Jaotusfondis on 2024. aastal Eesti autoritele ja välisautoritele väljamaksmiseks **1 414 423,91 eurot**.

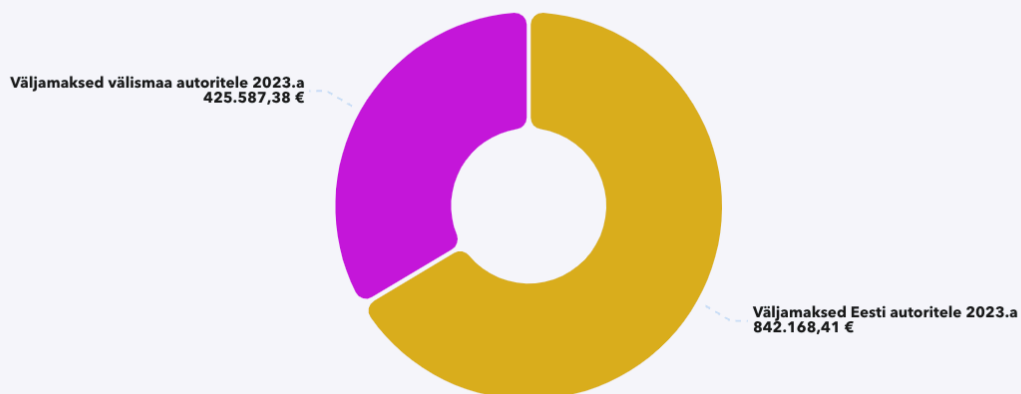
VÄLJAMAKSED

Vastavalt EAAL tasude jaotamise reeglitele toimub tasu maksmine peale audiovisuaalteose õiguste omaja ja EAÜ (EAAL-i esindajana) vahel liikme- või kliendilepingu sõlmimist. Üldjuhul makstakse tasusid välja üks kord aastas.

2023. aasta väljamaksed 2022. aastal kogutud honorarist

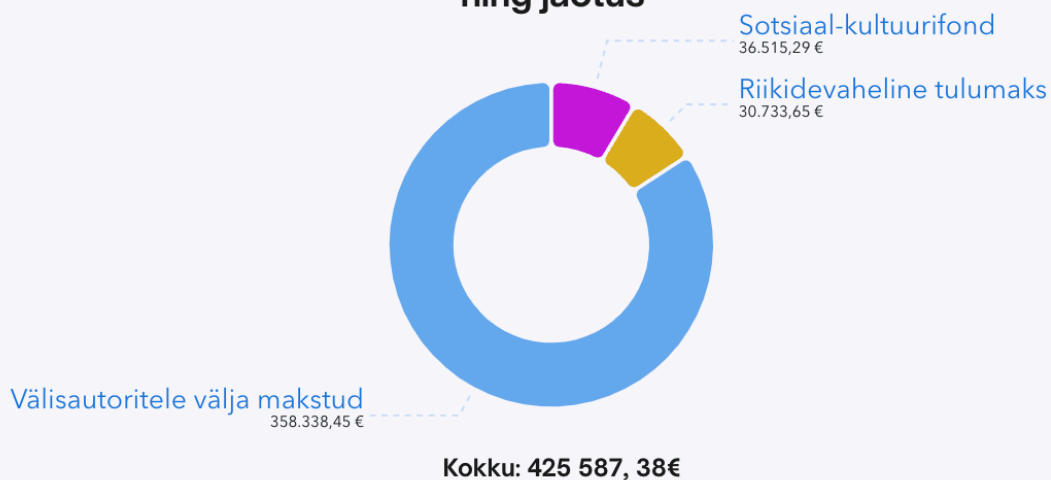
Kokku maksti 2022. aastal autoritasusid 430-le Eesti autorile 842 168,41 eurot (sh tulumaks). Keskmiseks väljamakstud tasuks Eesti autorile kujunes 1899,37 eurot.

Väljamaksed 2023.a

Välisühingute autoritele kogutud summaks kujunes 425 587, 38 eurot, millest peeti kinni sotsiaal-kultuurifondi summa 36 515,29 eurot (asub nn EAAL-i reservis EAÜ kontol), riikidevaheline tulumaks summas 30 733,65 eurot ning 21-le välisühingule kanti üle kokku 358 338,45 eurot.

Välisühingute autoritele kogutud summa ning jaotus

Välisautoritele kogutud honorari kasv on proportsionaalne üldise kasvuga ning sellesse panustasid ka uued lepingupartnerid nagu Viaplay Group Sweden AB, Home3 ja Go3, kelle programmis on palju välisautorite teoseid.

Välja maksmata tasud

Aruandeperioodi lõpul oli EAALI kontol välja maksmata tasusid 623 767,32 € euro väärtuses.

Välja maksmata tasud moodustavad:

- Mitteliikmetele perioodil 2021 kogutud tasud summas 147 451,21 eurot, mis kuuluvad EAALI liikmete vahel jagamisele ja väljamaksmisele 2024.aastal.
- Mitteliikmetele perioodil 2022 kogutud tasud 82 108,54 eurot.
- 2023. aasta laekumised välisriikidest summas 1 776,35 eurot Eesti autorite teoste välismaal kasutamise eest. Need tasud maksti õigustatud autoritele välja veebruaris 2024 ning kajastuvad 2024. aasta tegevusaruandes.
- Eesti territooriumil 2020-2022 kaabellevis edastatavate kanalite litsentsitasu, kellega puudub kontakt või leping (näiteks Venemaa, RAO) summas 181 697,54 eurot. Sellest 2020. aasta osa kuulub EAALI liikmete vahel jagamisele ja välja maksmisele 2024.aastal.
- GLA saldosis hoitav 5 643,73 eurot. General Licensing Agreement kaabellevis olevate riikide kanalite raha, kellega leping puudub.
- Kaabellevi kanalite litsentsitasu autorikategooriate eest, keda välisühingud ei esinda, perioodi eest 2022-2023 144 894,45 eurot.
- Surnud liikmetele perioodi 2022-2023 kogutud autoritasud 57 298,18 eurot.
- Uute liikmete ja pärijate honorar summas 2 897,32 eurot, mis kanti õigustatud isikutele 2024 veebruaris.

EAAL tasude jaotamise reeglite kohaselt kohustub EAAL kogutud tasud, millele õigust omavad audiovisuaalautorid kas pole EAAL-iga liikme- või kliendilepingut sõlminud või ei suudeta neid EAÜ ja EAAL-i püüdlustest hoolimata tuvastada, reserveerima kolmeks aastaks. Kui kolme aasta möödumisel alates reserveerimisest

ei ole endiselt neid audiovisuaalautoreid tuvastatud või pole tuvastatud autor EAAL-iga sõlminud liikme- või kliendilepingut ja vastavaid õiguseid EAAL-is registreerinud, suunatakse tasud kas EAAL Ühisfondi või ümberjaotamisele EAAL-i liikmete vahel.

VAHENDUSTASU KOGUMINE JA KASUTAMINE

EAÜ kogub AV projekti halduskulude katteks vahendustasu, mille maksimaalne määr kehtestatakse EAAL Üldkogu otsusega. EAAL juhatusel on õigus EAÜ-ga läbi rääkida nimetatud maksimaalsest määrast väiksemat vahendustasu määra. Vastavalt kehtivale koostööleppetele kuulub 1/5 kogutud vahendustasust EAAL-i halduskulude katteks.

2023. aasta EAAL Üldkogu kinnitas vahendustasu määrad 2023.aastaks järgmiselt:

- EAÜ vahendustasu 13% (VOD, tele, kaabellevi, järelvaatamine, välislaekumised)
- EAAL vahendustasu 5% (VOD, tele, kaabellevi, järelvaatamine, välislaekumised)
- EAÜ vahendustasu erakopeerimise hüvitisel 10%.

Sellise ettepaneku tegi EAAL juhatus liikmetele teadmises, et EAÜ oli andnud kinnituse vastavate vahendustasu määrade kehtestamiseks ning uus koostööleping on kohe sõlmimisel. 2023.aasta jooksul uue koostöölepingu allkirjastamiseni siiski ei jõutud, mistõttu ei olnud võimalik rakendada Üldkogu kinnitatud vahendustasude määrasid ning jätkus arveldamine kehtivas lepingus sätestatud määrade järgi:

EAÜ vahendustasu moodustub teenusepakkujate ja teenuseliikide vahendustasude summade liitmisel

- Tele ja VOD 25%
- Kaabellevi, salvestamine, järelvaatamine ja GLA 12,5%
- Välislaekumised 2,5%
- Erakopeerimine 10%
- Niinimetatud “superlepingute” puhul, kus EAÜ sõlmib kasutajaga lepingu, mis hõlmab nii muusika- kui AV teoste õigusi, kehtis kõikidele teenustele 25% vahendustasu

Aruandeperioodil kujunes vahendustasu kogusummaks **250 463,48** eurot. 1/5 EAÜ vahendustasust ehk **50 092,68** eurot läheb kehtiva koostöölepingu järgi EAALi halduskulude katteks järgmisel eelarveaastal.

Halduskulud 2023. aastal

EAÜ AV projekti halduskulud 2023

ARTIKKEL		
Tööjõukulu ja projektijuhtimine		56924.45
Sh projektijuht		41478.00
Muud maksud		18.17
Tarkvara arendus ja hooldus		26205.93
Küte ja elekter		1008.52
Valve		134.52
Telefon ja side		61.41
Komandeeringud		701.50
Post		186.05
Pangakulu		220.14
Esinduskulu		765.85
Kantseleikulu ja audit		2064.39
Kindlustus		9.44
Majandus- ja muud kulud		1120.26
CISACI ju. liikmemaksud		4503.36
Koolitus		131.73
		746.23
KOKKU PROJEKTI KULUD		94801.95

EAAL'i halduskulud 2023

EAALi üldkogu (20.06.2023) poolt kinnitatud 2023.aasta eelarvekava kohaselt oli planeeritud tavapäraseks halduskuludeks **51 019, 34 eurot** ning tegelikud halduskulud olid **52 676,16 eurot**.

EAAL'i halduskuludest olid tööjõukulud kokku **48 512 eurot**. Juhatus ja revisjonikomisjoni liikmetele arvestati kokku tasusid summas **21 973,05 eurot** (bruto). 2023. aastal oli EAALil 1 töölepinguga (0,5 kohta) töötaja tegevjuhi positsioonil. Tegevjuhi töötasuks arvestati 2023. aastal **14 400 eurot** (bruto). Juhatus ja revisjonikomisjoni liikmete tasude ning tegevjuhi palga pealt arvestatud sotsiaalmakse tasuti summas **12 139 eurot**.

Lisaks kuulusid halduskulude alla üldkogu korraldamine (875 eurot), kodulehe veebimajutus (762 eurot), SAA liikmemaks (1500 eurot), raamatupidamisteenus (816 eurot) ja side- (168 eurot) ja pangakulud (42 eurot).

Vastavalt 2023.a toimunud Üldkogu otsusele alustati **juriidilise auditi eriprojektiga**, mille tegevusele planeeriti 40 000 eurot. Aruandlusperioodi vältel kulutati selleks

tegevuseks **3823,20 eurot** (advokaadi tasu). Juriidilise auditiga seotud lisatasud juhatuse liikmetele on arvestatud ülalnimetatud juhatuse liikmete tasude sisse.

Teave teiste organisatsioonidega seotud suhete kohta

Käesolevas läbipaistvusaruandes toodud teave teiste organisatsioonidega seotud suhete kohta hõlmab endas EAÜ (EAAL-i esindajana) ja välismaiste KEO-de vahel sõlmitud lepingute alusel saadud andmeid. Nimekiri organisatsioonidest, kellega EAÜ-l on EAAL esindajana on kahepoolsed lepingud on leitav siit: <https://www.eau.org/see-on-eau/esindatud-valisuhingud/audiovisuaalautorite-uhingu-d/> Täpsema ülevaade väljamaksetest ja laekumistest välisorganisatsioonide kaupa leiab käesoleva aruande finantsosast ja EAÜ tegevusaruandest (lisa 1).

ERIRUANNE

Vastavalt AutÕS § 79¹⁶ lõike 3 punktile 4 peab eriaruanne sisaldama sotsiaal-, kultuuri- ja haridusteenuste osutamise eesmärgil majandusaasta jooksul õigustest saadavast tasust ning selle investeerimisest tekkinud tulust maha arvatud summad eesmärgiliikide kaupa ning iga eesmärgiliigi puhul teostatavate õiguste kategooriate ja kasutusliikide kaupa, sealhulgas sotsiaal-, kultuuri- ja haridusteenuste rahastamiseks mahaarvatud haldustasude summad ja eraldi sotsiaal-, kultuuri- ja haridusteenusteks kasutatud eraldi summad.

Lisaks läbipaistvusaruandes juba käsitletud tegevus-, haldus- ning töjõukuludele, haldab EAALi juhatus ka organisatsiooni Ühisfondi. Ühisfond on sotsiaalsel, kultuurilistel või muudel EAAL liikmete ühishuvisid puudutavatel eesmärkidel kasutatav fond, millesse eraldise määr kehtestatakse üldkoosoleku otsusega. Ühisfondi kasutamise kohta teeb ettepanekuid juhatus ja otsustab üldkogu iga-aastases eelarvekavas.

Lähtuvalt Üldkogu 2023 otsusele, ei suunatud Ühisfondi lisavahendeid, kuna planeeritud tegevuste jaoks olid vajalikud vahendid eelnevalt olemas. 2023.aastaks planeeriti tegevusi **35 000 euro** ulatuses ja teostus tegevusi teostati **28 195,84 euro eest**. Toetatud tegevused olid järgmised:

>Liikmetele mõeldud juriidilise toe fondi maht oli planeeritud 10 000.- eurot, tegelik kulu **3195,84 eurot**.

>Tugi erialagildidele kokku **25 000 eurot** (5x4000.- eurot pluss tulumaks). Planeeritud toetused maksti välja järgmistele organisatsioonidele: MTÜ Eesti Stsenaristide Gild, MTÜ Eesti Filmirežissööride Gild, MTÜ Eesti

Filmioperaatorite Liit, MTÜ Eesti Dokumentalistide Gild, MTÜ Eesti Animatsiooni Liit.

Kuni juhatusel puudub pikaajaline prognoos summade kohta, mida võiks Ühisfondi suunata, jätkub Ühisfondi eraldiste tegemine ja kasutamine eelarveaasta kaupa ja eraldi eeskirja Ühisfondi kasutamise kohta välja ei töötata.